

**Högsta förvaltningsdomstolen
Beredningsenhet 4**HÖGSTA FÖRVALTNINGS-
DOMSTOLEN
Bered Enhet 4INKOM: 2021-09-03
MÅLNR: 2916-21
AKTBIL: 6

Klagande: Jultidningsförlaget Semic AB

Ombud: Joakim Wittkull, Mats Holmlund och Ulrika Hellberg
Skeppsbron Skatt
Skeppsbron 20
111 30 Stockholm

Mål nr: 2916–21

Komplettering av överklagande

1 Yrkanden

Jultidningsförlaget Semic AB (Bolaget) yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen (HFD), med ändring av kammarrättens dom, upphäver Skatteverkets omprövningsbeslut daterat den 21 januari 2019, besluts-ID AG7 samt medger Bolaget ersättning för kostnader i målen hos kammarrätten och förvaltningsrätten med där yrkade belopp.

För det fall prövningstillstånd meddelas yrkar Bolaget ersättning för kostnader i HFD med belopp som kommer att anges när handläggningen i målet är avslutad.

2 Grunder

2.1 Avgiftsfrågan

Lämnade rabatter utgår på grund av storleken på gjorda beställningar och utgör inte ersättning för arbete enligt 2 kap. 10 § socialavgiftslagen (2000:980), SAL.

2.2 Ersättningsfrågan

Bolaget har haft kostnader för ombud som Bolaget skäligen behövt för att ta till vara sin rätt i målen och som bör ersättas om Bolagets yrkande bifalls helt eller delvis, men även om yrkandet inte bifalls då målen får anses avse en fråga som har betydelse för rättstillämpningen.

Kammarrätten har genom att bevilja Bolaget ersättning motsvarande endast ett prisbasbelopp (självrisk enligt rättsskyddsförsäkring) förvisso inte beviljat Bolaget ersättning för kostnader som kan komma att ersättas av någon annan författning eller enligt avtal. Bolaget har dock underkompenserats.

3 Utveckling av talan

Bolaget hänvisar till det som framförts hos underinstanserna och Skatteverket, och avstår från att ytterligare utveckla sin talan i sak innan HFD har meddelat beslut i frågan om prövningstillstånd. För det fall HFD meddelar prövningstillstånd önskar Bolaget, bl.a. med anledning av kammarrättens domskäl, få tillfälle att komplettera sin talan i denna del.

4 Skäl för prövningstillstånd i avgiftsfrågan

4.1 Frågan i målet

Målet gäller frågan om Bolaget är skyldigt att betala arbetsgivaravgifter för de rabatter som lämnas när Bolagets produkter beställs. Den närmare frågeställningen är om rabatten utgör ersättning för arbete i lagens mening. Varför frågeställningen uppkommer kan sammanfattas enligt följande.

Innan några beställningar kommer in till Bolaget har Bolaget gjort ett utskick. Bolaget är av uppfattningen att detta utskick inte medför att någon form av avtalsrelation uppstår mellan Bolaget och beställarna innan det kommer en beställning (jfr. HFD:s bedömning i RÅ 1992 ref. 62, "Jultidningsmålet"). Beställningen medför enligt Bolaget att det finns ett köpeavtal mellan parterna. Den principiella fråga som Bolaget önskar att domstolen bedömer är således om det för avgiftsplikt krävs att någon form av avtalsrelation föreligger när eventuellt arbete utförs eller om Bolagets utskick är tillräckligt.

Kammarrätten har i den överklagade domen funnit att rabatten utgör ersättning för arbete. Kammarrätten har inte, såvitt framgår av domen, bedömt om ett avtalsförhållande har uppkommit när det förmodade arbetet ägde rum eller om det ens är nödvändigt. Samtidigt tolkar Bolaget lagtext, förarbeten och HFD:s praxis som att det krävs någon form av avtalsrelation. Bolaget uppfattar att rättsläget är oklart, vilket utvecklas i det följande.

4.2 Gällande rätt

4.2.1 Lagtext

Av 2 kap. 1 § första stycket SAL framgår att den som utger avgiftspliktig ersättning ska betala arbetsgivaravgifter.

Av 2 kap. 10 § SAL framgår att löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete är avgiftspliktiga. Detsamma gäller annat som utges med anledning av ett avtal om arbete, dock inte pension.

Lagtextens ordalydelse indikerar ett krav på avtal om arbete – "annat som utges med anledning av ett avtal om arbete".

4.2.2 Förarbeten

Enligt författningskommentaren i förarbetena till 2 kap. 10 § SAL avser uttrycket "annat som utges med anledning av ett avtal om arbete" i bestämmelsens andra meningen att markera att en ersättning inte nödvändigtvis behöver utgöra en direkt ersättning för arbete för att vara avgiftspliktig. Det är tillräckligt att ersättningen har sin grund i ett bakomliggande avtal om arbete. Avgångsvederlag och arbetsrättsliga skadestånd är exempel på sådana avgiftspliktiga ersättningar. Med avtal om arbete avses både anställningsavtal och uppdragsavtal.¹

Ersättningen ska utbetalas för arbete, t.ex. i ett anställningsförhållande eller enligt ett uppdragsavtal. Detta innebär att ersättning i form av helt ideellt skadestånd o.d. inte kan föranleda avgiftsskyldighet, eftersom den inte har anknytning till en arbetsinsats.²

"Ersättning för arbete" används även beträffande skyldigheten att göra skatteavdrag i vissa fall, se 10 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244). I förarbetena till detta lagrum uttalas att ersättningen ska ha mottagits för en arbetsprestation för att utgöra ersättning för arbete.³ Dessa förarbeten ger dock ingen närmare vägledning om det måste föreligga ett avtal med mottagaren av ersättningen när arbetet utförs.

När det gäller frågan om vem som är avgiftsskyldig klargör förarbetena att det inte måste föreligga ett formellt anställnings- eller uppdragsavtal mellan utbetalaren och mottagaren för att avgiftsskyldighet för arbetsgivaravgifter ska uppstå. Avgiftsskyldigheten inträder i och med att ersättning för arbete betalas ut och gäller oavsett om mottagaren av ersättning är anställd hos den som utger ersättningen eller om han eller hon är anlitad som uppdragstagare.^{4,5} Detta syftar till att undanröja risken för att en utbetalare av ersättning undgår arbetsgivaravgifter, t.ex. genom att ett annat koncernbolag, än det bolag där personen som utför arbetet är anställd eller har uppdrag från, betalar ut ersättningen. Det är, i nu aktuellt sammanhang, viktigt att notera att det i dessa situationer finns ett avtal om arbete som ger mottagaren av ersättningen rätt till "ersättning för arbete" (t.ex. genom ett anställningsavtal). Avtalet är dock inte ingånget med utbetalaren av ersättningen. Uttalandet rör som framgår avgiftsskyldigheten i sig och klargör därför inte vad som gäller när det inte finns något avtal om arbete med den som mottar ersättningen.

I förarbetena till annan lagstiftning uttalas att förekomsten av ett uppdragsförhållande är avgörande för bedömningen av om vissa tillfälliga inkomster ska vara föremål för arbetsgivaravgifter eller egenavgifter, dvs. vem som är avgiftsskyldig för en ersättning.⁶ Som tillfälliga inkomster räknas t.ex. priser från fiske- eller kunskapstävlingar, vinster från deltagande i reklamtävlingar och skattepliktiga inkomster från hobbyverksamhet. Sådana

¹ Prop. 2000/01:8 s. 103.

² SOU 1998:67 s. 226.

³ Prop. 1991/92:112 s. 158. Eftersom systemen för avgiftsskyldighet och skyldigheten att göra skatteavdrag är synkroniserade (se a. prop. s. 74) bör ledning för begreppets innebörd kunna hämtas även från förarbeten som gäller skatteavdrag

⁴ Prop. 2000/01:8 s. 55.

⁵ Prop. 2000/01:8 s. 74.

⁶ Genom 1990 års skattereform blev s.k. tillfälliga förvärvsinkomster avgiftspliktiga för egenavgifter (prop. 1989/90:110 s. 377–378). Vid senare ändringar av ålderspensionssystemet kommenterades de aktuella bestämmelserna ytterligare (prop. 1997/98:151 s. 194). Aktuell regel överfördes sedan till 3 kap. 4 § SAL och uttrycket självständig tillfällig förvärvsverksamhet byttes mot självständigt bedriven verksamhet.

inkomster ses alla som ersättning för arbete eller prestation, men vilken typ av socialavgifter som ska erläggas beror på om arbetet utförts i egen regi eller inom ramen för annans verksamhet. När ett anställnings- eller uppdragsförhållande kan anses föreligga ska ersättningarna behandlas som anställningsinkomster. Om prestationen som utgör grund för ersättningen inte kan anses ha skett inom ramen för någon annans verksamhet utan är självständigt bedriven, ska ersättningen i stället behandlas som inkomst av annat förvärvsarbete och således vara föremål för egenavgifter.⁷ Här handlar det alltså om sådana tillfälliga ersättningar, som ostridigt utgör ersättning för arbete, ska vara avgiftspliktiga hos utbetalaren eller hos mottagaren.

Sammanfattningsvis ger förarbetena ingen tydlig vägledning för hur begreppet ersättning för arbete ska förstås i en situation där det saknas en avtalsrelation när den aktuella arbetsinsatsen utförs.

4.2.3 Praxis

I RÅ 1987 ref. 163 (Tupperwaremålet) sålde ett bolag hushållsartiklar till återförsäljare som i sin tur sålde varorna vidare vid s.k. home-parties. Bolaget gav återförsäljarna rabatt på hushållsartiklarna. Det var ostridigt att rabatterna utgjorde ersättning för utfört arbete (återförsäljningen) och att det fanns ingångna avtal mellan bolaget och återförsäljarna redan när återförsäljarna sålde bolagets varor. Frågan i målet var om arbetet hade utförts inom en självständigt bedriven verksamhet.

I RÅ 2003 ref. 89 (Bärplockarmålet) organiserade ett bolag bärplockning för utländska bärplockare. Bolaget betalade ersättning till bärplockarna för de plockade bären. Av förutsättningarna i målet framgår det att bärplockarna hade ett arbetserbjudande från bolaget innan de kom till Sverige, vilket var en förutsättning för att få arbetstillstånd. Bolaget ordnade sådana arbetstillstånd och boende för bärplockarna samt administrerade på olika sätt bärplockningen. HFD fann att bolaget fick *"anses ha anlitat de ifrågavarande personerna för arbete (bärplockning) för bolagets räkning"*. Att personerna *anlitats för arbete*, kan enligt Bolagets mening, inte uppfattas på annat sätt än att det förelåg ett avtal mellan bolaget och de anlitade bärplockarna när dessa utförde det arbete de fick ersättning för.⁸

Inget av rättsfallen ger vägledning för hur begreppet ersättning för arbete ska förstås i en situation där det saknas en avtalsrelation när den aktuella arbetsinsatsen utförs.

4.2.4 Sammanfattning och slutsatser

Rabatter kan i och för sig utgöra ersättning för arbete enligt 2 kap. 10 § SAL och därmed bli föremål för arbetsgivaravgifter, men det krävs att rabatterna faktiskt lämnas som ersättning för ett utfört arbete.

Lagtextens ordalydelse indikerar ett krav på avtal om arbete – "annat som utges med anledning av ett avtal om arbete". Förarbetena ger dock ingen ytterligare vägledning i

⁷ Prop. 1989/90:110 s. 377–378 och prop. 1997/98:151 s. 194.

⁸ Jfr. professor Bertil Wimans rättsutlåtande s. 5. Bertil Wiman uppfattar förutsättningarna som att det förelåg ett avtal mellan bolaget och namngivna personer (bärplockarna) redan före prestationens utförande.

frågan om det måste föreligga någon form av avtal som ersättningen kan relateras till när arbetet utförs för att det ska anses vara fråga om ersättning för arbete i lagtextens mening.

Det är alldeles klart att det inte måste föreligga ett formellt anställnings- eller uppdragsavtal mellan den som utbetalar ersättningen och den som mottar denna. Såväl förarbeten som lagtext kan dock uppfattas som att det måste existera någon form av avtal, som innebär att ersättningar/rabatter lämnas för en utförd arbetsinsats för att dessa ska bli avgiftspliktiga, dvs. uttrycket "ersättning för arbete" innefattar ett krav på avtal om ersättning för arbete.

4.3 Behov av klargörande

4.3.1 Verksamheten i korthet

Bolaget marknadsför sina produkter huvudsakligen genom utskick till drygt en halv miljon hushåll med barn i en viss ålder. Utskicken är i regel adresserade till föräldrar/målsmän. Bolagets affärsidé är att uppnå så stor försäljning som möjligt, där en stor del av försäljningen har sin grund i att barnen i de hushåll som mottar utskicken uppmuntras att, bland släkt och vänner samt i grannskapet, ta upp beställningar av Bolagets produkter (s.k. jultidningsförsäljning). Därigenom kan barnen (egentligen målsmän som är Bolagets motpart) lägga en så stor beställning som möjligt hos Bolaget. En förhållandevis stor andel av beställningarna sker för barnet och den egna familjens bruk.

Bolaget ger en progressiv rabatt; ju högre värde på beställningen, desto större blir rabatten. Rabatten lämnas oberoende av om barnen (eller någon annan) utfört försäljningsarbete. Egna beställningar utan arbetsinsats ger med andra ord rätt till samma rabatt som när man utför ett arbete. Barnen/deras målsmän kan välja att använda rabatten för att köpa premier. Bolaget levererar sedan de beställda produkterna och eventuell premie till barnen/deras målsmän tillsammans med en faktura.

Jultidningsförsäljning har förekommit hos företag med anknytning till bonnierkoncernen sedan 1906. Det saknas dokumentation för de tidiga åren, men från i vart fall 1960/70-talet har verksamheten med jultidningar sett ut som beskrivits ovan.

4.3.2 Vissa relevanta fakta

Efter det att Bolaget gjort utskicket⁹ dröjer det innan de första beställningarna når Bolaget. Under denna tid känner inte Bolaget till vilka som säljer eller till vilka det säljs eller hur detta sker. Det är normalt färre än 10 % av de som får utskicket, som beställer produkter från Bolaget.

Av undersökningar som Bolaget regelbundet utför på olika sätt (några finns återopade i målet) framgår det att de beställningar av produkter som Bolaget mottar görs av olika anledningar och för olika "slutkonsumenters" räkning. Barnen, syskon och målsmän beställer till sig själva. Barnens målsmän och far- eller morföräldrar tar upp beställningar på sina arbetsplatser. Barnen tar upp beställningar av släkt och vänner samt i grannskapet och där vissa barn anstränger sig mycket för att få ihop beställningar, medan

⁹ Beställningssedel, kundlista, katalog, informationsbroschyr, premie-affisch och brev till familjen.

andra i princip bara sitter med när besökande släkt och vänner kryssar i en beställnings-sedel.

Den rabatt som lämnas baseras på värdet av de produkter som beställs oavsett om beställningen görs för eget bruk utan någon bakomliggande arbetsinsats eller om beställningen har sin grund i att ett barn ansträngt sig för att ta upp beställningar.

Bolaget har ingen vetskap om vilka av alla de barn/målsmän som har utfört en arbetsinsats och vilka som inte har det. I de fall det ligger en arbetsinsats bakom en beställning går det inte heller att veta om det är en eller flera som utfört ett arbete. Det enda man vet säkert är att en eventuell arbetsinsats har utförts innan beställningen når Bolaget och således innan Bolaget vet om och med vem de ingår ett avtal.

4.3.3 När har avtal ingåtts

Som anförts ovan marknadsför Bolaget sina produkter genom att skicka ett material till över en halv miljon hushåll med barn i viss ålder. Frågan är om utskicket i sig kan medföra att ett uppdragsförhållande uppstår eller att barnen (eller någon annan i hushållet) på någon annan grund kan anses arbeta för Bolaget. Det är oklart om kammarrätten överhuvudtaget prövar om och i så fall när ett avtal ingås. Kammarrätten uttalar endast att det varit fråga om ersättning för arbete.

Möjligen menar kammarrätten att det föreligger ett avtal med anledning av utskicket (jfr. sista stycket s. 9 i domen där kammarrätten i samband med att avgiftsunderlagets storlek prövas uttalar att "uppdraget i sig" är att sälja bolagets varor). HFD:s bedömning i Jultidningsmålet och allmänna principer för hur avtal ingås talar dock emot att kammarrätten har funnit att utskicket innebär att avtal har ingåtts.

När materialet har skickats ut till hushållen följer en period då Bolaget och hushållen inte har någon kontakt. I samband med att en beställning når Bolaget uppkommer ett rättsförhållande med ömsesidiga förpliktelser mellan Bolaget och beställaren. Bolaget och beställaren ingår då ett avtal.

Själva anledningen till att hushållen beställer Bolagets produkter påverkar inte tidpunkten för avtalets ingående. Om beställningen har sin grund i att barnen/målsmän har tagit upp beställningar i familjen, i grannskapet, på arbetsplatsen etc. bör inte spela någon roll för när avtalet ingås.

4.3.4 Köpeavtal eller uppdragsliknande avtal

4.3.4.1 Bolaget

Bolaget har under alla år som verksamheten bedrivits bedömt och agerat utifrån att det inte finns något annat avtalsförhållande mellan Bolaget och barnen/målsmän, än ett köpeavtal som ingås i samband med att Bolaget får en beställning. Fram till den tidpunkt då en beställning läggs finns det inga åtaganden eller förpliktelser som gäller mellan Bolaget och barnen/målsmän. Om barnen eller någon annan väljer att ta upp beställningar (sälja jultidningar), står det dem fritt att agera hur som helst. Bolaget har för övrigt ingen som helst kontroll över eventuell försäljning. Bolaget känner endast till hur stor beställning som görs.

När HFD 1992, i Jultidningsmålet, analyserade avtalsförhållandet konstaterades att barnen inte kunde anses ha något anställnings- eller uppdragsavtal med Bolaget och heller inte i övrigt företrätt Bolaget. Domen bekräftade Bolagets uppfattning att det avtal som ingås är ett köpeavtal.

4.3.4.2 Kammarrätten

Kammarrätten har som nämnts ovan inte berört frågan om ingående av avtal eller betydelsen av avtalsinnehåll. Kammarrätten har i stället avgjort frågan utifrån hur Bolaget har lagt upp sin verksamhet och att barnens aktivitet ansetts vara en förutsättning för Bolagets försäljning.¹⁰ Baserat på det har kammarrätten funnit att den ersättning i form av rabatter som lämnats på beställningar utgör ersättning för arbete.

Kammarrätten förefaller ha prövat förutsättningarna i målet på samma sätt som HFD prövade förutsättningarna i Tupperwaremålet och Bärplockarmålet men har underlåtit att pröva frågan om ett avtalsförhållande förelåg när det eventuella arbetet utfördes. Detta framstår som en allt för begränsad prövning eftersom det i nämnda mål förelåg ett avtal mellan parterna när arbetet utfördes.

4.3.5 Den oklara rättsfrågan

Av 2 kap. 10 § SAL framgår att löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete är avgiftspliktiga. Detsamma gäller annat som utges med anledning av ett avtal om arbete, dock inte pension. Frågan är om gällande rätt innebär att påförande av arbetsgivaravgifter endast aktualiseras i situationer när det föreligger ett avtal om att arbete ska utföras.

Det är klart att det inte behöver finnas ett anställningsavtal, men frågan är om det behöver finnas någon annan form av avtal om att utföra ett visst arbete mot ersättning och att ett sådant avtal finns när arbetet utförs.

Till stöd för att det finns en oklar rättsfråga hänvisas till det som anförts ovan samt till i kammarrätten åberopat rättsutlåtande av professor Bertil Wiman av vilket framgår att Bertil Wiman och underinstanserna har analyserat rättsläget på olika sätt, se bilaga 1.

4.3.6 Frågan berör många i liknande situation

Bolagets situation är inte unik, utan det finns ett stort antal andra aktörer vars affärsidé är att sälja produkter till ungdomar som säljer dessa vidare, se exempel i bilaga 2. De flesta aktörerna tillhandahåller precis som Bolaget produkter och bidrar liksom Bolaget med enklare hjälpmedel för att underlätta försäljningen (t.ex. egna webshoppar). Många av aktörerna har tips och råd för försäljningen publicerade på hemsidan.

¹⁰ - Bolagets framtagande av ett i allt väsentligt vanligt marknadsföringsmaterial har av kammarrätten bedömts som ett omfattande organisatoriskt och administrativt arbete.

- Barn som Bolaget överhuvudtaget inte vet om de säljer jultidningar och, även om så är fallet, inte ställer några som helst krav på, har bedömts ha en osjälvständig roll i förhållande till Bolaget.
- Den försäljning som barnen står för har bedömts utgöra bolagets verksamhet trots att Bolaget uppfattar att verksamheten alltid har varit att sälja till barnen/barnens målsmän.
- Barnen har inte bedömts ta någon ekonomisk risk eftersom de kan hantera den risk som finns.

Vissa aktörer vänder sig till idrottsföreningar (juridiska personer), medan andra vänder sig till skolklasser och idrottslag (ej juridiska personer). Gemensamt för dem alla är att affärs-idén är att barn uppmuntras till försäljning och det är barnen som direkt eller indirekt gör en förtjänst när de säljer de produkter som beställs.

När det gäller de som vänder sig till skolklasser och idrottslag brukar kontaktpersonen vara en förälder, vilket är jämförbart med Bolaget som också vänder sig till föräldrar/målsmän. Eventuell försäljning kan förmodas ske av barnen, även om föräldrar säkerligen bidrar med försäljning, vilket också liknar Bolagets situation. Den förtjänst som uppkommer motsvarar liksom i Bolagets fall skillnaden mellan inköps- och försäljningspris. Det förekommer att förtjänsten tillfaller en gemensam kassa, men när det är fråga om idrottslag är det också vanligt att kontaktpersonen ser till att ersättningen tillgodoförs individuella "spelarkonton" utifrån vad respektive spelare sålt. Oavsett vilket är det säljande barn som på ett eller annat sätt tillgodogörs inkomsten.

Bolaget har noterat att försäljningen av majblommor kan inbringa stora summor för säljande barn (bilaga 3 och 4) och att även Majblommans riksförbund, om kammarrättsdomen står sig, kan behöva betala arbetsgivaravgifter på den ersättning som skolbarn erhåller när majblommor säljs.

Det sätt på vilket kammarrätten har formulerat sina domskäl innebär, enligt Bolagets bedömning, att arbetsgivaravgifter kan komma att aktualiseras för många av ovan nämnda aktörer. Beaktat kammarrättens bedömningar råder det en stor osäkerhet vad som gäller och det finns ett behov av vägledning för rättstillämpningen som sträcker sig mycket längre än bara jultidningsförsäljning.

4.3.7 Indirekt effekt

I sammanhanget finns det anledning notera att en indirekt effekt av den bedömning som underinstanserna gjort är att kontrolluppgift ska lämnas för alla som gjort beställningar som berättigar till en rabatt om mer än 100 kr. Det medför att Bolaget måste skapa nya system och ta in fler uppgifter från beställarna, t.ex. personnummer, vilket inte är nödvändigt om beställningarna och lämnade rabatter anses utgöra köp och sedvanlig mängdrabatt.

Kontrolluppgift måste alltså lämnas för tiotusentals barn som har så låga inkomster att de i praktiken inte betalar inkomstskatt (inkomster understigande grundavdraget, 20 008 kr för beskattningsåret 2020). Eftersom många barn ofta säljer tillsammans kan rabatten dessutom behöva fördelas mellan flera.

4.4 Frågan för prövningstillstånd

"Fråga om s.k. jultidningsförsäljning innebär att arbetsgivaravgifter ska utgå på den ersättning i form av rabatter som lämnas till jultidningsförsäljare."

5 Skäl för prövningstillstånd i ersättningsfrågan

Enligt 43 kap. 4 § skatteförfarandelagen (2011:1244), SFL, får ersättning inte beviljas för kostnader som har ersatts eller kan komma att ersättas enligt någon annan författning eller enligt avtal.

I Karnovs kommentar till 43 kap. 4 § SFL uttalas följande:

"Ersättning enligt avtal tar i första hand sikte på ersättningar från rättsskyddsförsäkringar eller liknande. Ersättning utgår dock för sådan del som inte ersätts via försäkringen, dvs. för självrisk och den del som överstiger eventuellt ersättningstak i försäkringsavtalet."

Bolaget har en rättsskyddsförsäkring hos If och har fått rättskydd bekräftat för den aktuella tvisten mot Skatteverket, se bilaga 2 till Bolagets ersättningsyrkande den 26 mars 2021 hos kammarrätten. Av bekräftelsen framgår att ersättning från försäkringsbolaget lämnas för nödvändiga och skäliga kostnader i enlighet med försäkringsvillkoret, under förutsättning att kostnaderna inte kan fås av annan. Det framgår vidare att självrisken är ett prisbasbelopp och att utbetalning sker först när tvisten är avslutad, dvs. när det finns en lagakraftvunnen dom.

Bolaget har varit i kontakt med If för att få klarhet i hur möjligheten att få ersättning från försäkringen samspelar med möjligheterna att få ersättning från domstolen och fick svar som framgår av bilaga 3 till Bolagets ersättningsyrkande den 26 mars 2021 hos kammarrätten. Av svaret framgår sammanfattningsvis att Bolaget inte får ut ersättning från försäkringen om ersättning kan fås av annan. Försäkringsvillkoret är utformat på i princip samma sätt som 43 kap. 4 § SFL. Vidare betalas ersättningen ut från försäkringsbolaget först efter att en tvist är avslutad, och försäkringsbolaget kan i förväg inte ange hur mycket ersättning Bolaget har rätt till.

Av svaret framgår att för det fall Bolaget endast beviljas ersättning motsvarande självrisken skulle det få till följd att Bolaget ändå inte blir ersatt för självrisken. Om 43 kap. 4 § SFL ska tolkas på det sätt som görs gällande i Karnov-kommentaren och som kammarrätten också förefaller ha gjort i den överklagade domen (se hänvisningen till ett prisbasbelopp, vilket är Bolagets självrisk) uppstår följaktligen något som kan beskrivas som ett moment 22, där förutsättningarna för ersättning enligt SFL och enligt försäkringsvillkoren medför att Bolaget riskerar att inte kunna få ersättning för det belopp som i och för sig bedöms som skäligt.

Om skälig ersättning bedöms till samma belopp enligt försäkringen som enligt 43 kap. 1 § SFL, uppstår den orimliga konsekvensen att den som har en försäkring ersätts med ett lägre belopp än den som saknar en försäkring. Säg att skälig ersättning uppgår till 100 och självrisken är 25. Bolaget beviljas 25 enligt 43 kap. SFL och söker ersättning från försäkringen för resterande 75. Eftersom självrisken är 25, erhåller dock bolaget bara 50 från försäkringen. Bolaget kompenseras således med totalt 75 från det allmänna och försäkringsbolaget tillsammans. Om bolaget inte hade haft en rättsskyddsförsäkring hade bolaget erhållit 100. Detta framstår som ett orimligt resultat.

Bolaget har inte funnit att någon domstol tidigare har bedömt ett ersättningsyrkande med utgångspunkt i det som anförs i Karnov-kommentaren. I kontakten med If har Bolaget

också fått besked att If aldrig har stött på någon dom där rätten till ersättning bedömts på sådant sätt. Frågan berör alla som har en rättsskyddsförsäkring och får rättsskydd beviljat i mål om skatt. Det förefaller som många utgår från att rättsläget inte är som det bedömts i Karnov.

Om gällande rätt innebär att Bolaget inte kan få ersättning för mer än självriskens finns det en metodfråga av intresse. Kammarrätten förefaller inte ha prövat vad som utgör skälig ersättning, utan uttalar direkt att Bolaget endast kan tillerkännas ersättning motsvarande ett prisbasbelopp. Borde det inte åligga domstol att först bedöma vad som utgör skälig ersättning enligt 43 kap. 1 § SFL, för att därefter bedöma vad som får beviljas enligt 43 kap. 4 § SFL? Om domstolen tar ställning till vad som utgör skälig ersättning och domskälsvis klargör att den ersättningen bara får utbetalas om den inte täcks av rättsskyddet bör det vara möjligt att undanröja den orimliga effekt som beskrivits ovan.

Mot bakgrund av det anförda är det Bolagets uppfattning att det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet även i ersättningsdelen prövas av Högsta förvaltningsdomstolen.

Frågan för prövningstillstånd skulle kunna formuleras enligt följande. "Fråga om tillämpningen av 43 kap. 4 § SFL när berättigad till ersättning enligt 43 kap. 1 § SFL kan komma att ersättas enligt rättsskyddsförsäkring."

Skeppsbron den 03 september 2021

Joakim Wittkull
073-640 91 53

Mats Holmlund
073-640 91 59

Ulrika Hellberg
073-640 91 47

Bilagor

Bilaga 1	Professor Bertil Wimans rättsutlåtande
Bilaga 2	Exempel på aktörer vars verksamheter liknar Bolagets verksamhet
Bilaga 3	Artikel i Aftonbladet
Bilaga 4	Ersättningsmodell vid försäljning av majblommor

Professor Bertil Wiman
Östra Ågatan 15
753 22 Uppsala

2020-06-08

Rättsutlåtande

Jag har ombetts av Jultidningsförlaget Semic AB att avge ett rättsutlåtande avseende frågan om barn, som säljer jultidningar, kan anses erhålla sådan ersättning som är avgiftspliktig enligt 2 kap. 10 § Socialavgiftslagen (2000:980). Skatteverket har i beslut avseende beskattningsåret 2016 ansett att sådan ersättning under vissa förutsättningar är avgiftspliktig. Beslutet överklagades till Förvaltningsrätten i Stockholm, som den 5 mars 2020 delvis ändrade beslutet (mål nr 6617-19).

1. Omständigheter

Följande beskrivning är förenklad, och fördjupas i den rättsliga diskussionen senare. Jultidningsförlaget Semic AB säljer olika typer av produkter, bl.a. tidningar, inför jultiden. Försäljningen sker genom att marknadsföringsmaterial skickas till hushåll med barn i viss ålder (materialet är även tillgängligt för allmänheten via bolagets hemsida). Kunder, framförallt barn, tar upp beställningar hos familj och grannar, och sänder sedan i eget namn in beställningarna till Semic AB. Det förekommer även att kunder beställer produkter för egen räkning. Semic AB levererar de beställda produkterna till barnet, som i sin tur går till sina kunder, lämnar varan och tar upp betalning. Denna skickas sedan till Semic AB. Något avtalsförhållande finns inte mellan slutkonsument ("grannen") och Semic AB. Mellan barnet och Semic AB sluts ett avtal först när barnets beställning lämnas till Semic AB. De som beställer bolagets produkter får en mängdrabatt på sin beställningssumma, som också kan användas för att köpa premier från bolaget. Ju högre beställningssumma desto större rabatt (och därmed dyrare premier) kan erhållas.

2. Rättslig kontext och analys

Socialavgiftslagen (SAL) trädde ikraft den 1 januari 2001.¹ 2 kap. 1 § SAL lyder:

"Den som utger avgiftspliktig ersättning ska betala arbetsgivaravgifter enligt bestämmelserna i detta kapitel."

I lagrummet, eller överhuvudtaget i SAL, används inte begreppet arbetsgivare. Avsikten är enligt propositionen att det så kallade utvidgade arbetsgivarbegreppet ska användas.²

Uttrycket "den som utger ersättning" ger uttryck för detta utvidgade arbetsgivarbegrepp. I propositionen beskrivs det i allmänmotiveringen som att vid tillämpning av lagen gäller en mycket vid definition av vem som kan anses vara arbetsgivare.³ Det innebär bl.a. att det inte behöver föreligga ett anställningsförhållande för att skyldighet att erlagga arbetsgivaravgifter

¹ Prop. 2000/01:8, 2000/01:SfU5 och 2000/01:SkU4 (mindre fråga). Socialavgiftslagen baseras i huvudsak på förslagen i betänkandet Socialavgiftslagen (SOU 1998:67).

² Prop. 2000/01:8 s. 73-74, s. 97.

³ Prop. 2000/01:8 s. 55.

föreligger. Det gäller "oavsett om mottagaren av ersättningen är anställd hos den som utger ersättningen eller om han eller hon är anlitad som uppdragstagare. Det gäller även om det inte finns något uppdragsförhållande över huvud taget."⁴

För en viss situation, nämligen s.k. frequent flyer-rabatter och liknande, där arbetsgivaren stått för kostnaderna, men där förmånen tillhandahållits av ett annat företag, förtydligas i 2 kap. 2 § SAL att det är den arbetsgivare som betalat exempelvis flygresor eller annat vilka ligger till grund för rabatterna, som också ska erlägga arbetsgivaravgifter. Skälet till denna reglering är att för den anställda är det en förmån som denne erhåller inom ramen för sitt arbete för arbetsgivaren, men där värdet, t.ex. en gratis tågresa, utges av transportören. Med regeln vill man förhindra att exempelvis flyg- eller tågbolag skulle behöva betala arbetsgivaravgifter.

Det kan noteras att bestämmelsen förutsätter att det är en ersättning för arbete. I specialmotiveringen uttalas att "Avgiftsskyldigheten uppkommer självklart inte vid alla slags rabatter m.m. vid kundtrohet, utan förutsättningen är att dessa utgör en avgiftspliktig ersättning, dvs. en ersättning för arbete."⁵

Därmed kommer jag över på bestämmelsen i 2 kap. 10 § SAL. I den bestämmelsen definieras vad som utgör avgiftspliktig ersättning. Där anges följande:

"Löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete är avgiftspliktiga. Detsamma gäller annat som utges med anledning av ett avtal om arbete, dock inte pension."

Regeln i 2 kap. 10 § SAL bygger på den tidigare bestämmelsen i 2 kap. 3 § lagen (1981:691) om socialavgifter. Den ändrades i samband med 1991 års skattereform.⁶ Det står klart att ett syfte var att skapa ett "närmare samband mellan basen för inkomstskatten och basen för socialavgifterna."⁷ Den tidigare bestämmelsen i 2 kap. 3 § första stycke i 1981 års lag hade följande lydelse: "Underlag för beräkning av avgifter är summan av vad arbetsgivaren under året har utgett som lön i pengar eller annan ersättning för utfört arbete, dock inte pension, eller andra skattepliktiga förmåner, eller i fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring, annan ersättning för utfört arbete. Bidrag som avses i 11 kap. 2 § första stycket m) lagen om allmän försäkring likställs med lön. Med lön likställs även kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt."

En allmän fråga är hur 2 kap. 10 § SAL förhåller sig till bestämmelser i inkomstskattelagen (IL). Det är naturligt att det i regel utgår arbetsgivaravgifter på ersättning som är skattepliktig enligt IL. Men det är inte fråga om en fullständig korrelation. I 2 kap. 10 § SAL uttrycks till exempel inget direkt samband med bestämmelserna om inkomst av tjänst i IL. Ordalydelsen talar om löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete. Man kan jämföra med ordalydelsen i 10 kap. 1 § andra stycket IL, som uttrycker följande:

"Med tjänst avses:

1. anställning,
2. uppdrag, och
3. annan inkomstgivande verksamhet av varaktig eller tillfällig natur."

⁴ Prop. 2000/01:8 s. 55.

⁵ Prop. 2000/01:8 s. 98.

⁶ Prop. 1989/90:110, se särskilt s. 376-378.

⁷ Prop. 1989/90:110, s. 376.

Vid en jämförelse av ordalydelserna är uttrycket "ersättningar för arbete" i 2 kap. 10 § SAL mer inskränkt än definitionen av tjänst i 10 kap. 1 § andra stycket IL. Det gör sig särskilt gällande beträffande den tredje punkten, "annan inkomstgivande verksamhet av varaktig eller tillfällig natur".

I 11 kap. 1 § IL anges att "Löner, arvoden, kostnadsersättningar, pensioner, förmåner och alla andra inkomster som erhålls på grund av tjänst ska tas upp som inkomst, om inte något annat anges i detta kapitel eller i 8 kap." Även bestämmningen i denna regel är betydligt vidare än lagtexten i 2 kap. 10 § SAL.

Även om syftet har varit att uppnå en hög grad av samstämmighet mellan SAL och IL, så har det inte kommit till direkt uttryck i lagtexten i 2 kap. 10 § SAL. En indikation på att det heller inte är en full samstämmighet är bland annat också att det i 2 kap. 12 § 1. SAL anges att om en ersättning är skattefri enligt inkomstskattelagen ska ersättningen vara avgiftsfri. Om syftet hade varit en full överensstämmelse, hade lagstiftaren kunnat utforma 2 kap. 10 § SAL på ett annat sätt. I lagtexten hade en direkt hänvisning till IL kunnat göras,⁸ eller i vart fall ha övervägts. Då hade inte heller 2 kap. 12 § 1. SAL behövts.

Det går heller inte att av förarbetena utläsa att en full överensstämmelse åsyftats. Man måste således utgå från lagtexten i 2 kap. 10 § SAL.

Den avgörande punkten i lagtexten är att det ska vara fråga om ersättning för *arbete*. Ersättning för detta arbete kan utgå på olika sätt enligt lagtexten, men det ska vara fråga om arbete. Enligt andra meningen kan även annat som utges med anledning av avtal om arbete vara avgiftspliktigt, dock inte pension. I propositionen motiveras denna andra mening på följande sätt.⁹

"Uttrycket 'annat som utges med anledning av ett avtal om arbete' avser att markera att en ersättning inte nödvändigtvis behöver utgöra en direkt ersättning för arbete för att vara avgiftspliktig. Det är tillräckligt att ersättning har sin grund i ett bakomliggande avtal om arbete. Avgångsvederlag och arbetsrättsliga skadestånd är exempel på sådana avgiftspliktiga ersättningar. Med avtal om arbete avses både anställningsavtal och uppdragsavtal."

Enligt min mening innebär lagtexten att det krävs ett avtal om att utföra ett arbete för vilket ersättning utgår. Det behöver inte vara ett anställningsavtal, utan kan vara ett avtal om att utföra en viss konkret arbetsuppgift. Tillägget i andra meningen stärker denna tolkning.

Det innebär att det inte krävs något anställningsavtal för att det ska vara fråga om ersättning för arbete. Men det kan å andra sidan inte innebära att alla förtjänster eller inbesparingar av levnadskostnader som beror på att en person utfört en prestation och som innebär att ett företag drar nytta av denna prestation ska anses utgöra ersättning för arbete. Exemplet med kundtrohetsrabatter har redan nämnts ovan. En sådan rabatt kan ju också uppkomma om flera personer samlar ihop sina beställningar i syfte att nå högre volymer för att därmed få en högre rabatt. Man kan till och med tänka sig att en person går runt till exempelvis grannar och tar upp beställningar för att genom högre volym få högre rabatt. Det finns säkert andra exempel där individer kan utföra prestationer som direkt eller indirekt innebär att ett företag drar nytta

⁸ Och eventuellt också till lag (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta och lag (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister (m.fl.).

⁹ Prop. 2008/01:8 s. 103.

av prestationen, direkt eller indirekt, utan att man för den skull kan rubricera det som ett utfört arbete (t.ex. samla burkar m.m. för pantsättning).

Man kan också konstatera att ersättning för arbete till barn inte i sig är undantagen från avgiftsplikt. Detta framgår indirekt av bestämmelsen i 2 kap. 22 § SAL, som anger att ersättning för arbete till barn är avgiftsfri, om avdrag för denna ersättning inte får göras enligt 60 kap. 2 § IL.¹⁰ Men det ska naturligtvis fortfarande vara ersättning för arbete.

Ett avtal ingås för att reglera en framtida prestation. Förenklat uttryckt uppkommer ett avtal när en part avgett ett anbud som en annan part accepterat. För att det ska vara fråga om ett anbud krävs, förutom en avsikt att binda sig och att det föreligger ett visst avtalsinnehåll, att det riktar sig till en bestämd person eller i varje fall en klart avgränsad krets av personer. Erbjudanden som riktar sig till vem som helst som nås av dem torde inte utgöra ett bindande anbud. För egen del drar jag slutsatsen att ett utskick av det slag som föreligger här, med hundratusentals adressater kompletterat av möjligheten att ladda ner material från en hemsida inte kan betecknas som att det riktar sig till en klart avgränsad krets av personer. Den ömsesidiga bundenheten torde därför i aktuellt fall föreligga först vid den senare tidpunkt när beställningen skickas in. Och vid den tidpunkten har barnet redan tagit in beställningar.

I det s.k. Tupperware-målet, RÅ 1987 ref. 63, gällde frågan om den ersättning som återförsäljare erhållit i form av rabatter vid tillämpning av äldre bestämmelser i lagen (1962:381) om allmän försäkring skulle anses som inkomst av anställning, och därmed beläggas med arbetsgivaravgifter. Målet avsåg år 1979.

Ett svenskt aktiebolag ingick skriftliga avtal med återförsäljare, vilka sedan demonstrerade och sålde Tupperware-produkter vid s.k. home-parties. Den som upplät sitt hem för dessa demonstrationer biträdde som värdinna. Återförsäljarna tog upp beställningar på varor, och efter leverans från bolaget distribuerades varorna till kunderna. I målet prövades om återförsäljarna skulle anses vara självständiga rörelseidkare eller inte. Högsta förvaltningsdomstolen fann vid en samlad bedömning av omständigheterna i målet övervägande skäl tala för att återförsäljarna arbetat för bolagets räkning och att deras verksamhet inte varit så självständig att den kunde betraktas som en rörelse. De rabatter återförsäljarna fick som ersättning skulle därför anses som inkomst av anställning.

Det fanns skriftliga avtal mellan bolaget och återförsäljarna. De sistnämnda genomförde regelmässigt home-parties, och inte endast vid enstaka tillfällen. Det torde ha stått klart att bolaget och återförsäljaren hade en avtalsrelation innan denne påbörjade försäljning av bolagets produkter. Omständigheterna i detta mål skiljer sig således på denna och andra punkter väsentligt från den avseende jultidningsförsäljning.

I målet RÅ 2003 ref. 89, som gällde ersättning till bärplockare, ansåg Högsta förvaltningsdomstolen att ersättningen var avgiftspliktig ersättning för arbete. I målet fann domstolen att bolaget hade

”bedrivit ett förhållandevis omfattande organisatoriskt och administrativt arbete inriktat på de nu aktuella bärplockarna. Bolaget har således svarat för väsentliga funktioner som legat till grund för att bärplockningen skulle komma till stånd, bl.a. genom att ansöka om arbetstillstånd på grundval av uppgifter om varje individ, boka preliminärt boende och se till

¹⁰ Den situationen avser nekat avdrag för ersättning till den skattskyldiges barn i inkomstslaget näringsverksamhet i två olika fall beroende på om barnet fyllt 16 år eller inte.

att det på plats fanns personer som talade samma språk som plockarna. Bolaget har därmed skapat förutsättningar för det arbete som utförts av de aktuella personerna och för att bolaget skulle kunna ta emot bär för vidareförsäljning. Såvitt framgår har inte någon vid sidan av bolaget haft en ledande roll när det gällde att se till att verksamheten skulle fungera så som skedde. Sammantaget finner Regeringsrätten att bolaget deltagit i verksamheten i sådan omfattning och på sådant sätt att bolaget får anses ha anlitat de ifrågavarande personerna för arbete (bärplockning) för bolagets räkning. Bolagets utbetalningar skall därför ses som ersättningar för utfört arbete i den mening som avses i SAL.”

Här var det fråga om ett ganska stort antal personer, drygt 1400, från östra Europa, där bolaget avseende var och en hade ansökt hos Migrationsverket om arbetstillstånd. Det förelåg ett avtal mellan bolaget och namngivna personer redan före prestationens utförande. Arbetet var organiserat av bolaget, så personerna hade egentligen endast att utföra själva bärplockningen. På avgörande punkter skiljer sig således omständigheterna från jultidningsfallet.

Ett mål som däremot just handlar om försäljning av jultidningar, är RÅ 1992 ref. 62 (Fhb). Det var fråga om samma bolag som i nu föreliggande mål, Semic, och samma försäljningssituation via barn. Detta mål gällde frågan om beräkning av beskattningsvärdet vid bolagets försäljning av jultidningarna. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens majoritet var det avgörande för bestämningen av det beskattningsvärde som bolagets mervärdeskatt skulle beräknas på, genom vilken transaktion bolaget försålt publikationerna. Högsta förvaltningsdomstolen ställer specifikt frågan om de beställande barnen ”varit knutna till företaget genom ett anställnings- eller uppdragsförhållande eller eljest agerat för bolagets räkning på ett sådant sätt att deras försäljning av publikationer utgör ett led i bolagets egen verksamhet.”

Vid en sammantagen bedömning av vad som framkommit ”främst med avseende på vad som avtalats mellan bolaget och de beställande barnen” fann domstolen att något anställnings- eller uppdragsförhållande mellan dem inte förelåg och att ”barnen inte heller i övrigt företrätt bolaget på sådant sätt att bolaget är skattskyldigt för deras försäljningar.”

Målet är intressant på flera sätt. Avgörande är domstolens bedömning av det civilrättsliga förhållandet när den konstaterar att något anställnings- eller uppdragsförhållande inte fanns och att barnen heller inte på annat sätt företrätt bolaget. Högsta förvaltningsdomstolen uttalar explicit att något annat avtal än beställningen inte hade visats mellan bolaget och barnen. Översatt till frågan om arbetsgivaravgifter torde det då inte vara fråga om ersättning för ”arbete” eftersom något sådant avtal inte förelåg före prestationens utförande.

För egen del finner jag det väsentligt, att lagtexten utgår från ersättning för arbete. I detta ligger, som jag redan nämnt, att någon form av avtal om att utföra en prestation ska föreligga. En katalog med beställningssedel utsänd till hundratusentals ungdomar, samt nedladdningsbar från bolagets hemsida, torde vara riktad till en så vag krets att avtal om att utföra arbete inte sluts vid den tidpunkten. Högsta förvaltningsdomstolens bedömning i RÅ 1992 ref. 62, är relevant också för frågan om det föreligger ett avtal om arbete.

I de andra här behandlade målen har det däremot funnits avtal om arbetsprestation innan prestationen utförs.

Ur ett systematiskt perspektiv förefaller det mer troligt att de rabatter som barnen erhåller i socialavgiftshänseende faller under egenavgifterna i 3 kapitlet och då närmast 3 kap 4 § SAL.

Den förtjänst som barnen erhåller torde inte uppfylla kriterierna för att falla under inkomstslaget näringsverksamhet. Snarare kan det handla om "annan inkomstgivande verksamhet av varaktig eller tillfällig natur" i 10 kap. 1 § IL. 3 kap. 4 § SAL lyder:

"Inkomst av tjänst från verksamhet som bedrivs självständigt men som inte räknas som näringsverksamhet är avgiftspliktig."

I specialmotiveringen uttalas paragrafen inte avser ersättning för arbete. Sådan ersättning regleras i 2 kap 10 och 11 §§ SAL.¹¹ Paragrafen omfattar därför enligt propositionen "avgiftsplikten för inkomster som inte består av ersättningar för arbete och inte heller utgör inkomst av en yrkesmässigt och självständigt bedriven förvärvsverksamhet. De inkomster som alltså är avgiftspliktiga enligt paragrafen är sådana som uppkommer på grund av försäljningsverksamhet av skilda slag men som inte är av den omfattningen eller av det slaget att verksamheten utgör näringsverksamhet."¹²

Denna bestämmelse i 3 kap. 4 § SAL förefaller därför fånga upp den typ av verksamhet som jultidningsförsäljningen utgör. Skatteverket har i ett ställningstagande avseende beskattning av tillfällig varuförsäljning preciserat sin syn på hur sådan försäljning ska beskattas, och detta ställningstagande stöder enligt min mening tolkningen att jultidningsförsäljningen bör beläggas med egenavgifter, enligt 3 kap. 4 § SAL, förutsatt att avgiftsunderlaget uppgår till minst 1000 kr.¹³

Till ovanstående kan läggas frågan om det krävs någon form av höjd och kontinuitet på prestationen. Här är det fråga om barn, som enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om minderårigas arbetsmiljö och allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna endast i mycket begränsad omfattning får utföra arbete. Enligt föreskrifterna är barn som inte fyllt 13 år s.k. yngre barn. Enligt 12 § är det förbjudet för arbetsgivare, uppdragsgivare och praktikgivare att låta yngre barn utföra arbete. Undantag gäller för mycket lätta och ofarliga arbetsuppgifter inom verksamheter som bedrivs av en familjemedlem utan andra anställda.¹⁴ Arbetsmiljöverket har också betecknat jultidningsförsäljning som hobbyverksamhet.

Jämför man å ena sidan Tupperwareförsäljningen och bärplockningsfallet, och å andra sidan jultidningsförsäljning, så ligger, förutom själva frågan om det föreligger ett avtal om att utföra arbete, en väsentlig skillnad i hur prestationen utförs. I Tupperware arbetade återförsäljarna kontinuerligt med att sälja produkterna. Det som förändrades var hos vilken värdinna som säljmötena hölls. När det gällde bärplockningen utfördes prestationen under en längre tid, flera månader. Vid jultidningsförsäljning är det ofta fråga om några timmar en eller ett par kvällar, när barnet besöker grannarna på sin egen och angränsande gator. Och kanske ofta med föräldrar i släptåg för att kontrollera att inget oönskat händer. För egen del, som varit just en medföljande förälder, ter det sig lite märkligt att rubricera detta som arbete. I realiteten är det nog så att ganska lite försäljning sker utanför en krets som skulle kunna rubriceras som närstående, om man i denna inkluderar personer som lägger en beställning för att vara vänlig mot ett grannbarn.

¹¹ Prop. 2000/01:8 s. 111.

¹² Prop. 2000/01:8 s. 111.

¹³ Skatteverkets ställningstagande Dnr 202 413815-17/111.

¹⁴ Det finns också möjlighet för Arbetsmiljöverket att medge tillstånd för artistuppträdande.

3. Sammanfattande slutsats

Enligt min mening talar starka skäl för att något avtal om att utföra arbete inte föreligger mellan jultidningsförlaget och barnen. De rabatter som erhålls vid försäljning är därför inte "ersättning för arbete" enligt 2 kap. 10 § SAL. Man får istället överväga om barnens försäljning av jultidningar m.m. ska beläggas med egenavgifter enligt 3 kap. 4 SAL.

Bertil Wiman
Professor i finansrätt

Aktör	Hemsidesadress
Delikatesskungen	https://www.delikatesskungen.se/
Fikakassan	https://fikakassan.se/
Finsmakarna	https://finsmakarna.se/
Freshab	https://freshab.se/
Föreningspapper	https://foreningspapper.se/
GoGrilla	https://gogrilla.se/
Grillkol	https://www.grillkol.se/
Gutz	https://gutz.se/
Kaffekassan	https://www.kaffekassan.se/
Kakservice	https://www.kakservice.se/
Kirrat och klart	https://www.kirratochklart.se/
klasspengar.se	https://www.klasspengar.se/
Majblomman	https://majblomman.se/
Mixboxen	https://mixboxen.se/
New Body	https://www.newbodyfamily.com/sv-se/
Pappersprinsen	https://www.pappersprinsen.se/
Ravelli	https://www.ravelli.se/hur-gar-det-till/
Sockgrossisten	https://www.sockgrossisten.se/
Säljdirekt	https://saljdirekt.se/
Tulpankungen	https://tulpankungen.se/
Ullmax	https://www.ullmax.com/sv/
Work4Dreams	https://www.work4dreams.se/

AFTONBLADETTORSDAG 2 SEPTEMBER 2021
Dagens namn: Justus, Justina

██████████, 7, har sålt majblommor för över 90 000 kronor: "Känns jättebra att hjälpa till"

Av: Angelica Öhagen ✉

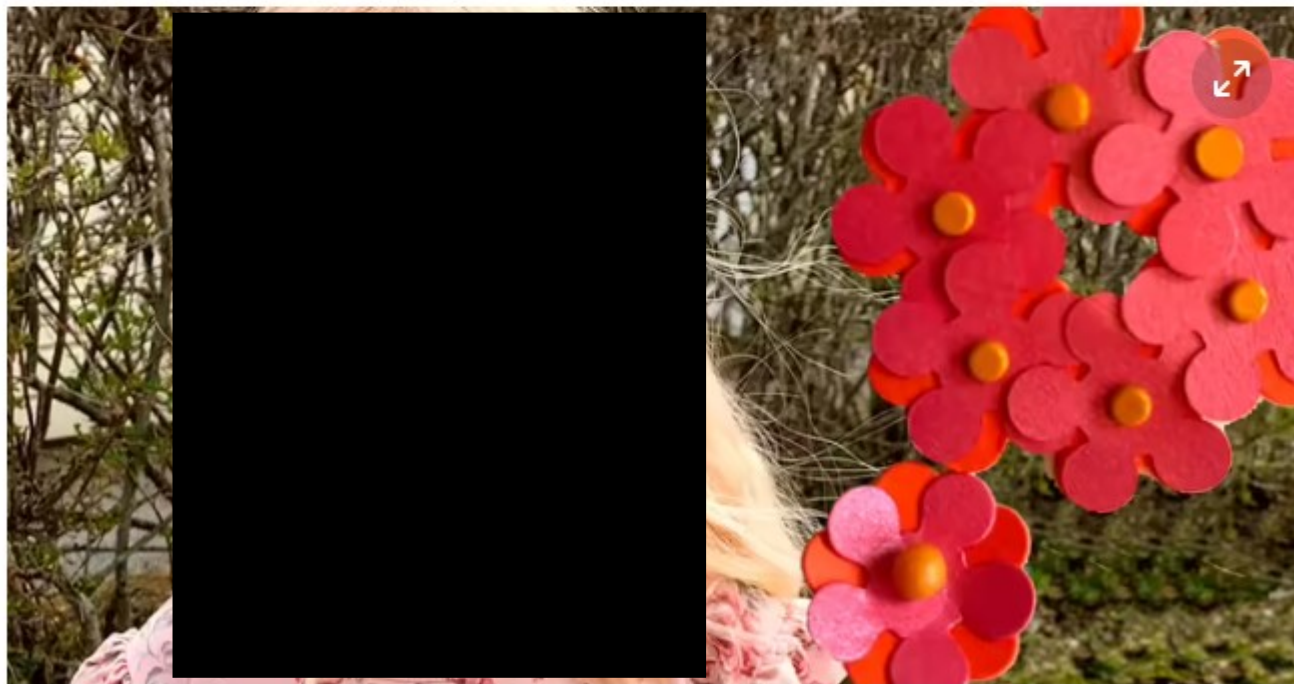
PUBLICERAD: 5 MAJ | UPPDATERAD: 6 MAJ

SVENSKA HJÄLTAR

██████████, 7, från Ekeby lät sig inte stoppas av pandemin.

När den ideella barnrättsorganisationen Majblomman oroade sig för minskad försäljning hoppade hon in.

– Jag fick åka runt i mammas bil och ropa till människor, säger hon.

██████████, 7, har sålt majblommor för 91 425 kronor

Foto: Privat / Aftonbladet

Många barn runt om i Sverige är beroende av ekonomisk hjälp från Majblomman för att kunna delta i en fritidsaktivitet eller ha råd att ha ett kalas. Hur många barn som kan få hjälp beror på antalet majblommor som sålts. På grund av pandemin behövde försäljningen i år ske digitalt, vilket oroadе många på lokalföreningarna ute i landet.

– Jag är bekant med ordföranden här i Ekeby och hon var väldigt bekymrad över hur det skulle gå med försäljningen. Hon är en eldsjäl som engagerat sig under halva sitt liv men hon har ingen dator själv och det var inga barn som hade anmält sig för att sälja, säger [REDACTED]

Hon frågade sin 7-åriga dotter [REDACTED] om hon var intresserad av att sälja, trots att det skulle ske på ett nytt sätt i år. Och [REDACTED] ville prova.

– Min storebror har sålt tidigare och det har verkat roligt. Det är kul att kunna hjälpa till, säger [REDACTED]

Tillsammans med sin mamma började hon att åka runt och dela ut lappar i brevlådor. När hon såg människor som var ute ropade hon till dom.

– Jag berättade om Majblomman och att jag sålde dom. Sen delade jag ut lapparna.

Det blev många turer i efter skolan. Var och varannan dag var de ute.

– Det var flera hundra brevlådor som jag stoppade lappar i. Men jag ville dela ut ännu fler, säger [REDACTED]

14 500 kronor i dricks

På insamlingssidan kunde hon se att fler och fler köpte majblommor av henne, och det sporrade henne ännu mer. För mamma [REDACTED] innebar det mycket tid i bilen.

– Tanken var ju att vi skulle hjälpa till lite, för föreningen i Ekeby. Men det här blev väldigt mycket större, säger mamman.

När insamlingen avslutades i måndags hade [REDACTED] sålt majblommor för 91 425 kronor. Och inte nog med det. Hon hade dessutom fått över 14 500 kronor i dricks för sitt arbete.

– Det är jättemycket pengar. Jag trodde inte att jag skulle kunna sälja så många så det känns jättekul. Jag tycker om att hjälpa till, säger [REDACTED]

De pengar hon fått in i dricks vet hon precis vad hon ska göra med.

– Jag ska köpa en leksak, en ambulans som tillhör en av mina dockor.

Mamma [REDACTED] inflikar att den kostar 500 kronor. [REDACTED] som blivit lite av en lokalkändis, och bland annat intervjuats flera gånger av [Nerkes Allehanda](#), har vid det här laget insett att pengarna räcker till mer.

– Jag har funderat på att kanske köpa en häst också. En riktig häst för jag tycker om att rida. Men jag får se.

Men mest glad är [REDACTED] för att hon har kunnat hjälpa till. Nästa år vill hon sälja majblommor igen.

– Men då vore det kul om jag kunde få stå utanför Ica och kanske gå runt och prata med människor. Men om det inte går tänker jag dela ut dubbelt så många lappar.

Totalsumman för majblommeförsäljningen slutade i år på 36 miljoner kronor, vilket är mycket pengar men bara hälften så mycket som de år när majblomman kan säljas av barnen på vanligt vis.

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://majblomman.se/om-oss/hit-gar-pengarna/>. The browser's address bar and tabs are visible at the top. The website's header features the Majblomman logo and navigation links: SÖK STÖD, STÖD OSS, FÖR FÖRETAG, BLI MÅNADSGIVARE, and BLOMBUTIKEN. A shopping cart icon is also present.

Vad händer med pengarna som samlas in?

10 % går till barnet som säljer majblommor.
10 % går till gruppen barn som säljer majblommor.
40 % går till den lokala majblommeföreningen för att dela ut i direkt ekonomiskt stöd.
40 % till riksförbundet för påverkansarbete, stöd till forskning, råd och stöd till lokalföreningar samt inköp och logistik.

Vad delas ekonomiskt stöd till?

Det vanligaste att söka ekonomiskt stöd för är kläder och skor. Nästan lika vanligt är det att söka för fritidsaktiviteter plus utrustning till den och för sommarlovsaktiviteter.

Östby församling delar ut ekonomiskt stöd till 2019

The bottom of the image shows the Windows taskbar with the search bar and various application icons, indicating the browser is running on a Windows operating system. The system clock shows 21:21 on 2021-08-24.